

Za uspešno digitalizacijo je nujno sodelovanje vseh akterjev

Ker se pri izvajanju strategij in dogovorjenega med različnimi akterji soočamo z organizacijskimi pomanjkljivostmi, zaostajamo za primerljivimi državami in zamujamo razvojne priložnosti na področju digitalizacije.

Marjan Turk, MJU

V sodobni družbi, soočeni z globalizacijskimi izzivi, je splošna digitalizacija glavni element aktualnih prizadevanj za povečanje konkurenčnosti gospodarstva in za zagotovitev tehnološke, infrastrukturne in storitvene samostojnosti in strateške avtonomije Evropske unije. Vse bolj zaostrena globalna tehnološka tekma narekuje intenzivno in inovativno uporabo digitalnih tehnologij na vseh področjih družbenega življenja v Evropski uniji in v Republiki Sloveniji. Pravočasno in pravilno izpeljana digitalizacija lahko bistveno pripomore h konkurenčnejšemu gospodarstvu in k učinkovitejši državi in družbi, pri tem pa posledično vpliva na praktično vsakega posameznika, podjetje ali državno institucijo.

Spodbujanje digitalizacije je zahtevna multidisciplinarna medsektorska naloga, ki zahteva sodelovanje med deležniki, usklajeno izvajanje razvojnih projektov in osredotočeno ciljno usmerjeno porabo razvojnih sredstev. Omejeni razvojni viri narekujejo določanje nacionalnih razvojnih prioritet in upoštevanje izsledkov mednarodnih primerjav, med katerimi je najbolj relevanten kompozitni indeks Digital Economy and Society Index (DESI), ki ga je za potrebe spremljanja digitalizacije po državah članicah oblikovala Evropska komisija. Slovenija po indeksu DESI 2019 skupno zaseda 16. mesto med 28. državami članicami, kar je za eno mesto slabši rezultat, kot smo ga dosegli v DESI 2018.

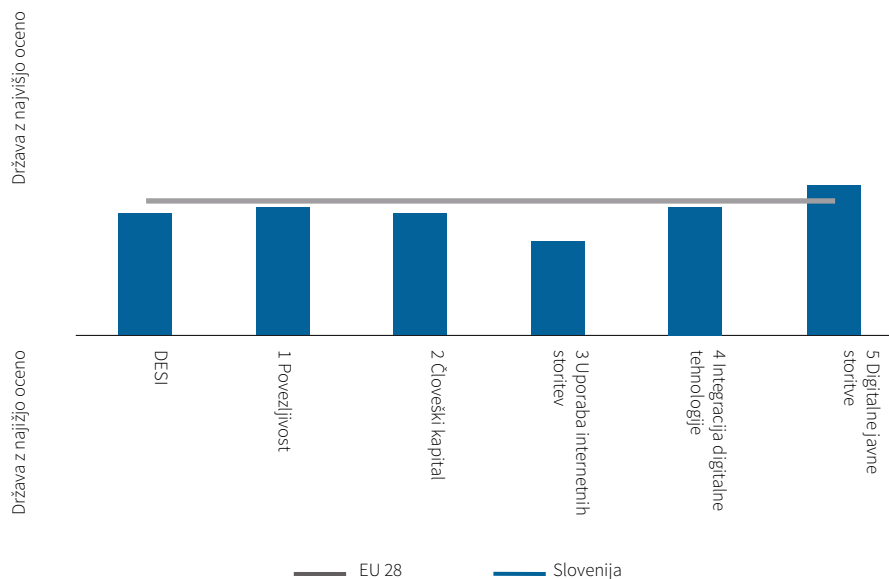
V dimenziji povezljivosti smo na 17. mestu, pri človeškem kapitalu na 15. mestu, uporabi internetnih storitev na 21. mestu, integraciji digitalnih tehnologij v gospodarstvu na 15. mestu ter v dimenziji digitalnih javnih storitev na 14. mestu. Slovenija je nad povprečjem EU samo v dimenziji digitalnih javnih storitev, kjer izstopamo z dobrimi rezultati na področju odprtih javnih podatkov in storitev e-zdravja.

Primerjalno največji razvojni zaostanek imamo pri uporabi storitev prek interneta, kjer se uvrščamo na 21. mesto, čeprav smo pri človeškem kapitalu na ne tako kritičnem 15. mestu. To kaže na dejstvo, da moramo v splošni javnosti izboljšati razumevanje izzivov, priložnosti in koristi, ki nam jih prinašajo digitalne tehnologije in internet. Izvesti moramo ukrepe za promocijo in spodbujanje povpraševanja po digitalnih storitvah, po uporabi interneta in izboljšati naprednejše e-veščine. Najširša vključenost vseh deležnikov v digitalno družbo je ključna za doseganje splošnih gospodarskih in družbenih koristi.

Skupni padec za eno mesto v DESI 2019 je večinoma posledica dejstva, da je EK v primerjavi z DESI 2018 spremenil sestavo dimenzije integracija digitalnih tehnologij: indikatorja RFID in eInvoicing, kjer smo zasedali 9. in 3. mesto, so zamenjali z indikatorjem Big Data, pri katerem smo na 18. mestu. Posledično smo

Slovenija po indeksu DESI 2019 skupno zaseda 16. mesto med 28. državami članicami.

DESI 2019 - relativna uspešnost po posamezni rasežnosti

v tej dimenziji, ki ocenjuje digitalizacijo gospodarstva, lani zasedli 8. mesto, letos pa 15.

Nujno je ozaveščanje uporabnikov

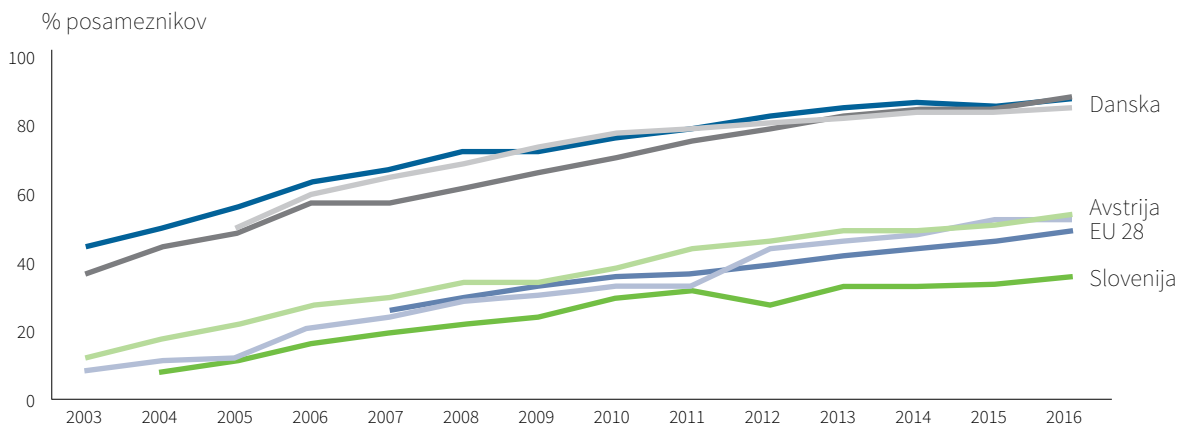
Velika pomanjkljivost je tudi nizka uporaba mobilnega prenosa podatkov, kjer smo na 26. mestu v EU, in širokopasovni cenovni indeks (kakšne storitve dobimo za denar glede na kupno moč) – 25. mesto, kar nakazuje, da je treba preveriti učinke regulacije trga elektronskih komunikacij in povečati vlaganja v izgradnjo sodobne infrastrukture. Vpliv ima tudi slabša digitalna pismenost določenih skupin prebivalstva oz. visok odstotek prebivalstva, ki ni še nikoli uporabljal interneta (16 % - 18. mesto). Spopadamo se s slabo ozaveščenostjo širšega kroga odločevalcev

in na splošno prebivalstva o razvojnih izzivih in priložnostih, ki jih omogočajo digitalne tehnologije in internet. Delež tistih, ki ne vidijo potrebe po digitalnem preoblikovanju in večji vključenosti v digitalno družbo, ali tistih, ki še nikoli niso uporabljali interneta, je prevelik in predstavlja eno ključnih razvojnih ovir. Čimprej moramo izvesti različne promocijske aktivnosti in intenzivno spodbujati uporabo interneta in digitalnih storitev ter vsebin.

Iz analize kazalnikov v časovni perspektivi s področja e-vključenosti so razvidne sociološke značilnosti oz. problem družbene inercije, ki nekatere države ovira pri napredku. Mednje se trdno umešča tudi Slovenija, saj pri nekaterih kazalnikih zaostajamo za najboljšimi za 10 ali celo 15 in več let.

Delež tistih, ki ne vidijo potrebe po digitalnem preoblikovanju in večji vključenosti v digitalno družbo, ali tistih, ki še nikoli niso uporabljali interneta, predstavlja eno ključnih razvojnih ovir.

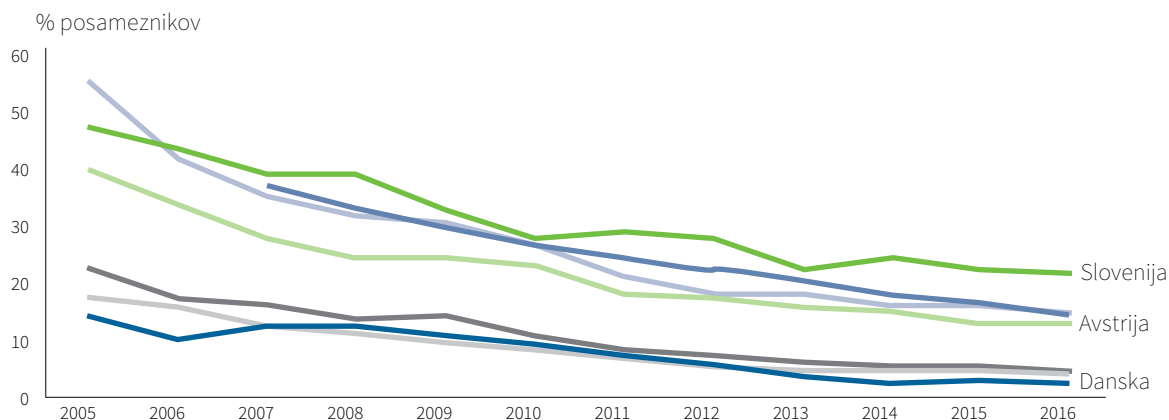
Uporaba storitev e-bančništva:

Evropska komisija, Pregled stanja na digitalnem področju

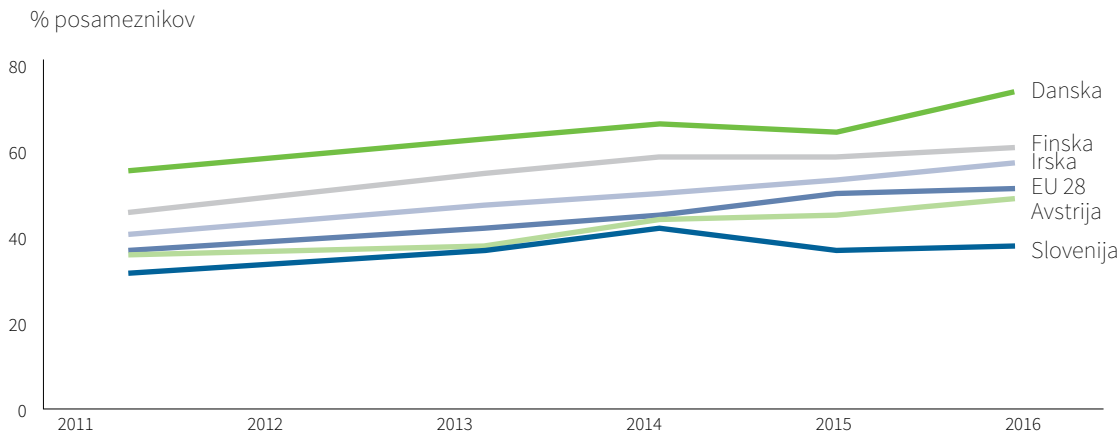
Trenutno stanje nekaterih kazalnikov o digitalni pismenosti slovenskih državljanov in o njihovi uporabi internetnih storitev je na ravni kazalnikov najboljših držav izpred več kot 10 let.

Delež prebivalstva, ki ni še nikoli uporabljal interneta:

Evropska komisija, Pregled stanja na digitalnem področju

Uporaba družbenih omrežij:

Evropska komisija, Pregled stanja na digitalnem področju

Kot je razvidno iz grafov, je stanje nekaterih kazalnikov o digitalni pismenosti slovenskih državljanov in o njihovi uporabi internetnih storitev na ravni kazalnikov najboljših držav izpred več kot 10 let. Gre za bolj trdovraten problem, kot se je pričakovalo in ki ga ni možno razložiti samo s skromnimi vlaganji v digitalno opismenjevanje in promocijo digitalnih tehnologij in interneta. Nekatere skupine prebivalstva ne izkazujejo prav nobenih potreb po vključevanju v sodobne družbene tokove in niso pripravljene uporabljati digitalnih tehnologij in interneta. Slovenija se mora pri nadaljnji digitalizaciji osredotočiti prav na te razvojne probleme.

Kaj mora Slovenija storiti?

Da bo Slovenija pripravljena na nove izzive in da bo lahko izkoristila razvojne priložnosti, moramo ob upoštevanju ugotovljenih razvojnih vrzeli prioritarno ukrepati:

- v vseh starostnih skupinah izboljšati digitalno pismenost prebivalstva: v okviru formalnega izobraževalnega sistema in pri vseživljenjskem učenju zaposlenih in starejših;
- aktivneje spodbujati uporabo digitalnih tehnologij in interneta ter promovirati digitalizacijo družbe; poseben poudarek je treba dati promociji uporabe elektronskih storitev;
- izboljšati regulacijo trga elektronskih komunikacij, ki mora spodbuditi konkurenčnost, investicije in boljše ter dostopnejše storitve za končne uporabnike;
- več investirati v digitalno infrastrukturo: optična omrežja, mobilna 5G omrežja in HPC – visoko zmogljivo računalništvo;

- podpreti digitalizacijo slovenskega gospodarstva in njegovo vključevanje v mednarodne verige vrednosti;
- promovirati uporabo storitev informacijske družbe (e-uprava, e-zdravje, e-bančništvo, e-nakupovanje in druge storitve prek interneta, zasebno in poslovno);
- uvesti elektronsko osebno identiteto – eID in izboljšati uporabniško izkušnjo storitev e-uprave.

Spodbujanje digitalizacije zahteva medresorsko sodelovanje v državni upravi, kot tudi medsektorsko sodelovanje med vsemi akterji v okviru Slovenske digitalne koalicije. Za uspešno digitalizacijo je odločilen sistematičen pristop in dosledno izvajanje dolgoročnih strategij v stabilnem organizacijskem okolju. Cilji so dolgoročni in premični, pa naj gre za digitalno komunikacijsko infrastrukturo, digitalne veščine, uporabo interneta ali za digitalizacijo industrije. Ker se pri izvajanju strategij in dogovorjenega med različnimi akterji soočamo z organizacijskimi pomanjkljivostmi, zaostajamo za primerljivimi državami in zamujamo razvojne priložnosti.

Digitalizacija je dolgoročna strateška naloga, pri kateri se je pomembno zavedati, da brez napredka na enem področju tudi na ostalih ni možno narediti znatnega razvojnega preskoka. Povezovanje, usklajevanje in sodelovanje so zato edine možnosti naših skupnih nadaljnjih razvojnih prizadevanj. [gg](#)

Brez napredka na enem področju tudi na ostalih ni možno narediti znatnega razvojnega preskoka.

Digital Single Market
Slovenia

